

EFE

EFE

Aquest 12 de març fa 5.000 dies que Eduardo Zaplana va jurar, per primera vegada, el càrrec de president de la Generalitat Valenciana. L'oposició mira ara d'acostar-se als postulats d'un PP que ha estat hegemònic, d'aleshores ençà. ■ Un dossier de Víctor Maceda

Si no pots vèncer l'enemic...

Per primera vegada a la història, un president de la Generalitat Valenciana compatibilitza aquesta condició amb la d'imputat per la justícia, però al butlletí informatiu de la 1 de la matinada –més de set hores després d'haver-se fet pública la notícia–, Ràdio 9, la ràdio pública dels valencians, no hi reserva cap espai. És lògic: ha nevat al Maestrat; ha fet tant de vent a Benidorm que ha hagut de suspendre's l'eliminàtoria de copa Davis que enfronta Espanya amb Sèrbia a Terra Mítica; al País Basc el PNB no ha convençut Patxi López perquè faça *lehendakari* Juan José Ibarretxe i les taxes d'interès han tornat a baixar. Com s'hi podia incloure la imputació de Francisco Camps, per tant?

L'endemà, mentre es dutxa, l'oient de Canal 9 continua sense saber que el jutge Baltasar Garzón ha fet un vestit a mida al cap del Consell i al seu número 2 al PP valencià, Ricardo Costa. La realitat construïda per la ràdio i la televisió públiques valencianes té poc a veure amb la realitat que hom percep només que premsa un botó del comandament a distància.

Els redactors de RTVV esperaven indicacions d'altres instàncies, segurament, i mentrestant omplien la dosi diària del president –aquest que ara es nega que li diguen Francesc, a les ones públiques– amb atacs al govern de José Luis Rodríguez Zapatero, a qui el PP valencià ha conferit una imatge que, cinematogràficament parlant, evoca la xiqueta del

film *L'exorcista*: “Mira què fa el porc del teu president!”, amb el cap fent voltes i més voltes.

Aquest ús i abús dels mitjans de comunicació de titularitat pública ve de lluny. Prové, de fet, dels temps en què Joan Lerma gaudia dels efectes tonificants d'una pantalla i unes ones hertzianes en què la seua veu sempre sonava dolça. En temps del PP, en els 5.000 dies que acumula el PP a la Generalitat Valenciana, s'ha agreujat aquest servilisme. Només cal llegir les referències dels directors de l'ens nomenats pels populars: ex-caps de premsa, ex-caps de gabinet, ex-directors generals de Presidència... Personal d'estricta confiança i expert de sobres en el camp de la propaganda.

El gener passat, Francisco Camps va rebre al Palau de la Generalitat els líders de l'oposició a les Corts: Jorge Alarte (PSPV-PSOE), Mònica Oltra (Iniciativa del Poble Valencià) i Enric Morera (Bloc). El PP proclama que és "el partit dels valencians", i arrela.

ben possible que hagen de guanyar en escons el PP, si volen tornar a Palau i no sols de visita. Actualment, els populars ocupen 55 escons, i el PSPV-PSOE 37.

Sintonia amb el PPCV. Certament, la nova direcció socialista ha conclòs que, si vol escometre la Generalitat, ha de fer un discurs pla, que no nerve els ànims d'aquella franja de gent que se situa al centre i que, segons les enquestes, només els vota en un percentatge que es mou entre el 15% i el 20%. Mirar de repartir-se al 50%, pel cap baix, aquest electorat, és el seu repte primordial. Què implica això? Com s'observa en determinats aspectes, una resituació ideològica que, si no s'inspira en el PP més tebi, sí que acata algunes de les posicions que els conservadors mantenen de fa anys.

Va quedar clar al congrés nacional del setembre, que va escollir Alarte pel 51% dels vots dels delegats. La ponència que va sotmetre's a debat, per bé que àmpliament esmenada, traçava les línies bàsiques d'aquest recol·locament. Des del canvi de nom —es proposava la fórmula Partit Socialista de la Comunitat Valenciana, PSCV, que tan sols es diferenciava d'una lletra del PP valencià—, passant per l'"avaluació" de la gestió privada introduïda pel PP a la sanitat pública i fins a l'acceptació que "el sector de la construcció ha de continuar impulsant l'activitat econòmica i generant ocupació". Una invitació, en definitiva, a dir adéu als "essencialismes" i a "identificar-se més estretament amb la realitat de la nostra Comunitat".

El text va ser redactat, en bona mesura, per qui ja era portaveu a les Corts, Àngel Luna. Una persona a qui, al sí del partit, alguns titllen de "social-liberal"; una persona amb qui Alarte —els separa una generació— manté una estreta relació, ni que siga per allò d'atendre la veu de l'experiència. Fet i fet, Alarte va maleir que del congrés no isquera un partit rebatejat, però no descarta provocar el canvi de nom en la intimitat. El consell nacional, màxim òrgan entre congressos, seria l'escenari idoni: hi té majoria, i ben

bé podria alterar el signe del conclave de la tardor, quan el 91% dels delegats van desestimar no sols les sigles PSPV, sinó també l'opció suggerida *in extremis* pel ponent Luna: Partit dels Socialistes Valencians.

Si aquest ja preveia de privilegiar la construcció com el pilar de l'economia valenciana, el canvi de posició dels socialistes valencians quant a les denúncies dels eurodiputats que han estudiat *in situ* la situació no fa sinó confirmar-ho. El demolidor estudi presentat per diversos membres del Parlament europeu —la visita dels quals va ser ridiculitzada pel PP, que, en boca d'Esteban González Pons, va considerar-la "pachanguera"— va ser brandat pel PSPV-PSOE com una demostració del descontrol urbanístic inherent a la febre dels PAI, que va allargar-se a la segona part de la passada legislatura. Ara, en canvi, els socialistes han optat per distanciar-se'n, i no sols han qualificat el document de "delirant", de resultes de "desconèixer la realitat espanyola", sinó que també hi han presentat esmenes a través dels seus diputats a l'eurocambra. El portaveu Luna al·lega que el document "no té res a veure amb el que va aprovar-se el 2007" i que el partit continua essent molt crític amb la llei urbanística valenciana, però la sensació és que els socialistes fins i tot podrien acordar una política comuna en aquesta matèria, amb l'excusa de la crisi econòmica, des d'una posició força més transigent que no la d'ara fa dos anys.

El debat hídric també ofereix lleugers matisos que poden acabar esdevenint un autèntic canvi de parer. A la seua única trobada amb Camps, Alarte va mostrar-se enèrgic, absolutament enèrgic, amb la no-derogació del transvasament Tajo-Se-gura, tot al contrari d'allò que preveu el nou Estatut castellano-manxec, aprovat pels dos grans partits estatals. Una posició ja mantinguda per l'anterior direcció del PSPV-PSOE, però que Alarte encara branda amb més vehemència. La no-vegetat, però, arriba de l'Ebre, perquè el nou secretari general va ser taxatiu: "Jo només em responsabilitze d'allò que s'ha fet del 28 de setembre ençà", una sortida que pot interpretar-se com una porta oberta a reconsiderar la posició dels del puny i la rosa. La fita és desempallegar-se de la imatge adusta que en la qüestió de l'aigua ha transmès la formació.

Els diversos partits de l'oposició han denunciat —de manera poc lluïda— aquesta impúdica pràctica, però fins i tot ells ja semblen resignats a aquest handicap. A l'entrevista d'una hora llarga que va tenir amb Camps el proppassat 7 de gener, el secretari general del PSPV-PSOE, Jorge Alarte, ni tan sols va tocar col·lateralment el tema. "No, no n'hem parlat", va respondre vertiginosament a la premsa en cloure's la trobada. De fet, en gairebé sis mesos que fa que lidera el partit, Alarte no s'ha rebel·lat per la marginació i l'apedregament de què és objecte el seu partit als noticiaris pagats amb diners de tots els valencians. Com si ja hi comptara, amb això.

Quan el 2006 els socialistes valencians van aplanar el camí de la reforma estatutària a Camps —aquest serà, sense dubte, el seu llegat més preciós—, van acordar amb el PP d'aprovar cinc lleis paral·leles, entre les quals tres de ben importants: la de l'àudio-visual —que havia de servir per a despolititzar, en teoria, Canal 9 i Ràdio 9—, la de publicitat institucional —un altre apartat on s'aboquen milions i més milions d'euros, en honor del partit governant, fins i tot setmanes abans d'anar a votar— i també la llei electoral, en què als socialistes els va la vida: sense reformar-la ni eliminar la barrera del 5% necessària per a accedir a les Corts, és

Tant a la ponència socialista com a la ment d'Alarte sura una altra idea: "L'aspiració de ser majoritari en la Comunitat Valenciana exigeix un distanciament de nocions nacionalistes, interioritzades o a manera d'aliança estratègica"; çò és, la sensació ciutadana que el PSPV-PSOE és una formació *catalanista*, en part *per culpa* de la proximitat tàctica que fins ara havia tingut amb partits com ara Esquerra Unida i el Bloc. La reestructuració del partit, que ha passat d'una organització comarcal a una de provincial, torna a homologar els socialistes amb el partit de la gavina.

Hola, símbols! Paral·lelament, el Bloc Nacionalista Valencià també s'esforça a seduir nous votants que els permeten de continuar a les Corts a partir del 2011. El 2007, el Compromís pel País Valencià, coalició multipartida on hi havia els nacionalistes i també Esquerra Unida, no va arribar al 8% del vot, una xifra molt inferior a les expectatives creades. D'ací a dos anys, doncs, el repte sembla de volada, i la manera de superar-lo, si atenem la ponència debatuda al congrés del 28 de febrer i l'1 de març, és semblant al del PSPV-PSOE. "Entre nosaltres predominava la creença que el país canviava en sintonia amb nosaltres i que només amb els nostres utòpics disegs bastava per a convèncer el nostre possible electoral", deia, alhora que es referia als socialistes: "Com el PSPV-PSOE ha reconegut en el seu últim congrés, el jaciment de vots es troba en els nous votants urbans situats en el centre polític i, per al Bloc, en aquells sectors sociològicament interclassistes, que, des d'una difusa identitat valenciana, comparteixen les discriminacions que pateix el país." El Bloc, segons que deia la ponència i com ha defensat darrerament, vol avançar en "l'assumpció normalitzada de la simbologia estatutària, més concretament de la senyera coronada, com a símbol privatiu, com a bandera que ens identifica com a nació al món, que ens uneix amb la tradició del primer valencianisme polític i que ens pot aportar noves complicitats ciutadanes". Amb aquesta finalitat, "advoquem per un valencianisme reconciliat a l'entorn de les senyes que la ciutadania valenciana ha assumit majoritàriament des de fa dècades al caliu de la realitat estatutà-

ria". El Bloc també fa un balanç òptim de la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua —pactada per populars i socialistes el 1998—, tot indicant que "s'ha iniciat un camí que millora objectivament la situació del valencià".

Determinats acords municipals que els darrers temps ha pres el Bloc —trencant pactes amb els socialistes i pactant amb els populars a poblacions importants com ara Xàbia o Calp— no sols confirma que no pensen esdevenir, com repeteixen, una "crossa" del PSPV. També aprofundeix la teoria que el "PPSOE", com no s'estan de dir, és el mateix. Potser una estratègia per prendre algun vot a la franja més centrada i valencianista de l'electorat, incloent-hi les darreres despulles d'Unió Valenciana.

Tomb al centre? Això hem preguntat a diversos especialistes en la matèria. I en cas que hi haja aquest tomb, obtindrà els rèdits esperats?

Joan Hernández, polític i investigador de la Universitat de València, nega aquest redireccionament, tot i que sí que defensaria "una dretització del PSPV, és l'única manera que tenen de recuperar la Generalitat". "L'esquerra en general —continua— viu tancada en els seus pressupòsits ideològics, no entén la societat on viu. Hi ha una realitat nova, l'ús del màrqueting i de la comunicació política, que el PSOE ha sabut explotar però no el PSPV, una federació que a més té un greu problema de selecció de personal: hi ha ben poques cares noves, i les incorporacions són més aviat mediocres."

El també polític José Jesús Sanmartín, assessor a la Moncloa en temps de José María Aznar i ara a la Universitat d'Alacant, constata que "aquest país ha canviat molt els darrers vint anys, hi ha una nova generació de joves que no tenen les hipoteques ideològiques dels pares i que voten en clau individualista; cadascú mira pels seus interessos. Hem arribat a la fi de la hiperideologia, i

José J. Sanmartín:
"Hi ha hagut una secreta admiració de l'esquerra al PP i a Zaplana"

això, afegit a l'espectacular auge de la corrupció, no ha deixat pas a uns ideals democràtics i solidaris, sinó que preval el culte als diners". Sobre l'esquerra valenciana en concret, Sanmartín diu que el gran problema és "la fascinació envers el poder". "Hi ha hagut una secreta admiració de massa dirigents de l'esquerra no sols al PP, sinó fins i tot a Zaplana, com a fórmula de poder polític i econòmic", diu, "cosa que els ha fet oblidar-se dels seus millors valors, com ara la solidaritat, el concepte de societat oberta... Si realment volen recuperar el Consell, l'esquerra ha de construir un discurs que defensi una alternativa ètica al govern de Camps."

Albert Poveda, sociòleg alacantí de l'òrbita del Bloc, pensa que s'ha trencat el mite segons el qual el País Valencià votava en clau estatal a causa de la "redefinició de la dreta autòctona, que conjumina a la perfecció la identitat pròpia valenciana amb un espanyolisme absolut". Poveda opina tot seguit que "la societat europea en general, ha patit un procés de dretització, les classes mitjanes han assumit els valors i posicions més conservadors, i només cal veure els governs francès, alemany o italià; si a l'estat espanyol no ha passat això és perquè gent que votava Esquerra Unida o partits nacionalistes d'esquerra van fer costat Zapatero".

"El PSPV és absolutament incapaç de marcar l'agenda dels mitjans de comunicació, i són aquests, que construeixen la realitat política", troba Joan Hernández. "No percep el presumpte acostament del PSPV al PP, encara que es van distanciant de les posicions irreflexives i ideològiques més bèsties; si introdueixen un criteri de racionalitat, els pot anar bé. Per exemple, deixar de fer un mantra de la no-privatització dels serveis públics, que en ocasions és més recomanable, o no entestar-se amb allò de més despesa pública, que no sempre és defensable. D'una altra banda, el PSPV ha de ser un actor influent al si del PSOE, no pot ser una corretja de transmissió de l'executiva federal, com passa ara; el PP estatal fa bandera dels temes que defensa ací el seu partit."

Poveda sí que nota un "públic i notori" acostament dels socialistes valencians a les posicions tradicionals del PP. "Ja no critiquen segons quins grans esdeveni-

DIEGO E. PINILLA

José Jesús Sanmartín, polítolleg.

EL TEMPS

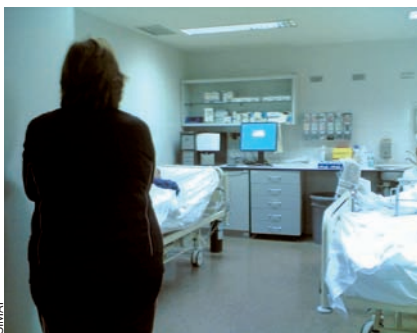

Albert Poveda, sociolleg.

RAFA GIL

Joan Hernández, polítolleg.

La manipulació de la ràdio i la televisió públiques valencianes no és denunciada eficaçment per l'oposició, a qui Canal 9 fa molt de mal. A sota, una sala de reunions de l'hospital de la Ribera, la gestió privada del qual ja no és tan mal vista pel PSPV-PSOE, i una de les visites urbanístiques dels eurodiputats.

ments, qüestionen algunes polítiques antitransvasistes i no parlen gaire dels possibles casos de corrupció del rival: menjar-se una part del pastís de vot del PP implica donar suport a una part de la política defensada pels populars. El procés d'aconseguir aquest objectiu, si mai l'aconsegueixen, serà molt i molt lent. Més que una crítica de baixa intensitat, però, cal una crítica constructiva. El PSPV encara busca el punt d'inflexió que l'enlaire electoralment." Poveda troba que "la tendència actual mena a un bipartidisme a les Corts, el 2011."

Sanmartín confirma que cal "crítica constructiva, però no baixa intensitat", que "acostuma a conduir al suïcidi electoral". "Veig massa interessos contraris a Alarte, al si del PSPV; hauria de confiar més en el seu instint. Si no, perdre un temps preciós que mai no podrà recuperar. I no ha de presentar-se com un PP bis, un poc més amable, perquè aleshores serà derrotat a les urnes, per molts casos de corrupció que brollen al voltant de Camps, que n'hi haurà."

Finalment, Joan Hernández també demana rapidesa al Bloc –"ha d'enllestir

ja un discurs coherent, els queden una o dues legislatures de crèdit"–, i no descarta que entre, en solitari, al parlament valencià. "Dependrà de com evolucione el PSPV i de què passe amb Esquerra Unida, a més de la seua feina al si del grup del Compromís, a les Corts."

Cavil·lacions i cavil·lacions que ignoren la situació compromesa en què es pot trobar el PP valencià, judicialment. Potser perquè, en aquests 5.000 dies de governs populars –i populistes–, n'hi ha hagut de tots colors, i cap no ha alterat un mapa electoral blau. Molt blau.